

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om tillæg til lov om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje.*

Lovforslaget er foranlediget af, at det i indeværende folketingsår fremsatte forslag til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme i paragrafferne 1 og 7 indeholder bestemmelser, hvorefter fremtidig kun ejendomme med et jordtilliggende af mindst 1 ha geometrisk mål og et grundbeløb af mindst 2 000 kr. omfattes af loven.

Da den nævnte grundbeløbsgrænse skal træde i stedet for den hidtidige værdigrænse ved 1 000 kr. grundværdi, bevirker ændringen, at en del af de nuværende landbrugsejendomme vil blive frigjort for landbrugsforpligtelsen. Dette vil også gælde nogle af de ejendomme, som er omfattet af lov nr. 240 af 7. juni 1952 om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje.

For at dette ikke skal medføre, at de nuværende brugere af ejendomme, der hidtil har været omfattet af reglerne i sidstnævnte lov, og disse brugeres efterlevende ægtefæller skal miste deres hidtil ved loven sikrede adgang til at kræve deres brugsret forlænget, når en brugsperiode udløber, går det foreliggende lovforslag ud på, at reglerne i lovens afsnit B, C og F fremdeles skal finde anvendelse på de pågældende ejendomme, så længe de nuværende brugere og deres efterlevende ægtefæller fortsætter brugen af ejendommene i henhold til lovens regler. Endvidere foreslås det, at der lige-som hidtil sikres deres arvinger og dødsboer adgang til fortsat brug af ejendommen indtil den 1. april i året efter dødsfaldet.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jeg skal dernæst tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om tilvirkning og forhandling m. m. af ost.*

Den første ostelov blev vedtaget i 1921 og havde til formål at muliggøre en opdeling af de danske oste i typer med fastsat

indhold af fedt i tørstof. I 1942 blev vedtaget en ny lov af tilsvarende indhold, men udvidet noget under hensyn til, at man bl. a. anså det for påkrævet, at der blev skabt grundlag for efter krigens afslutning at gennemføre en kvalitetskontrol med al ost, især når denne skulle eksporteres.

I de siden krigens afslutning forløbne år er der sket en meget betydelig udvikling af osteeksporten, der således i 1957 var ca. 7 gange så stor som i årene før krigen. Man har allerede derfor fundet det naturligt nu at søge loven gennemarbejdet og revideret.

Ved affattelsen af lovforslagets første tre paragraffer har man søgt i hovedsagen at angive de områder, på hvilke der i medfør af den gældende lov allerede er fastsat bestemmelser. Man har dog også optaget nye punkter, hvor man anser bestemmelser for påkrævede. Det er således indføjet, at de autoriserede eksportører skal opretholde en regelmæssig udførsel, der modsvares et vist mindstekvantum, idet man — ikke mindst fra mejeribrugets side — af hensyn til en sund og rolig afvikling af eksporten lægger vægt på, at autorisationer kan indskrænkes til virksomheder, for hvilke osteeksporten er et erhverv.

I forslagens § 4 er optaget nye bestemmelser om udskæring og pakning af ost til salg en gros eller til udførsel. Efter at det har vist sig, at den interesse for færdigpakkede varer, der gør sig gældende hos en del af handelen og konsumenterne, nu også er udstrakt til ost, må det anses for påkrævet, at det sikres, at udskæring og pakning af ost foregår under forhold, der opfylder nutidens krav, og at de detailpakkede varer mærkes, således at handelen kan foregå på et reelt grundlag.

§ 5 beskæftiger sig med kontrollen med overholdelsen af de i loven eller i medfør heraf fastsatte forskrifter, og § 6 vedrører overtrædelser. Disse bestemmelser søger at skabe bedre mulighed for kvalitetskontrol med osten og vil lette opkrævningen af afgifter til dækning af udgifterne herved. Når disse udgifter, således som det også hidtil har været tilfældet, skal dækkes af erhvervet, er det rimeligt, at bøder for overtrædelser af kvalitetsbestemmelserne anvendes til nedsættelse af afgifterne. Det

[Landbrugsministeren.]

må imidlertid anses for lige så rimeligt, at bøder, der pålægges for andre overtrædelser af de i medfør af loven fastsatte bestemmelser, anvendes til nedsættelse af statskassens udgifter ved kontrollen med disse bestemmelsers overholdelse.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, skal jeg tillade mig at anbefale forslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Forhandlingen om skolelovsforslagene genoptoges.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 4173).

Helge Larsen: Det er nærliggende, når vi nu står ved afslutningen af adskillige års debat om skolens ordning, da at se, hvor langt man er nået med løsningen af de problemer, der har givet anledning til debatten, og de lovforslag, vi i dag behandler.

Det har jo ikke været sådan, at de, der havde ønske om én af disse ændringer, også delte ønskerne om de andre ændringer. Heri har den største vanskelighed ved at nå et resultat ligget, og der er grund til i dag at sige den højttærede undervisningsminister tak for hans forhandlingsvilje og forhandlingsevne og ligeledes sige tak til embedsmændene, der har bistået ved udformningen af lovforslagene og ændringsforslagene, samt at rette en tak til Danmarks Lærerforening for dens bidrag til forhandlingernes heldige forløb. Ganske vist er der i de seneste dage kommet et par resolutioner fra Danmarks Lærerforening, som kan give anledning til et par yderligere bemærkninger, men det skal jeg vende tilbage til senere.

Ingen har vel fuldt ud opnået, hvad de gerne ville, men, som det er fremgået af de bemærkninger, de ærede medlemmer hr. Horn og hr. Hartling har gjort, er der opnået enighed om væsentlige ændringer i og betydelige forbedringer af den danske skolestruktur. Et afgørende fremskridt er det, at landkommunerne nu kan føje en 3-årig realafdeling til den 7-årige barneskole og gøre det enten alene eller gennem et skoleforbund, og at der endvidere åbnes adgang til at centralisere undervisningen i de fag, hvor en forberedelse er nødvendig for over-

gang til realafdelingen. Landkommunernes børn får herigennem samme adgang til realeksamen, som byskolens børn har haft. Herved fjernes en ulighed i uddannelsesmulighederne i by og på land, som længe har været til skade for landsbyskolen og for landkommunernes børn.

Et andet væsentligt fremskridt er bestemmelsen om den gradvise nedsættelse af klassekvotienten. Jeg ved vel, at der blandt lærere ikke er absolut tilfredshed med denne nedsættelse. Man finder ikke, at den går langt nok, og jeg erkender, at det ville være ønskeligt at komme endnu længere ned, men det er et økonomisk spørgsmål og et spørgsmål om lærerkræfter. I øvrigt er det et spørgsmål, som kommunerne selv har væsentlig indflydelse på, og vil en kommune ofre det, det koster, vil man kunne få en lavere klassekvotient.

Et tredje og betydeligt fremskridt er udbygningen af det 8. og 9. skoleår for de børn, der ikke søger realafdelingen. Hverken det 8. eller det 9. skoleår bliver tvungent for børnene, og undervisningspligten ophører således stadig i 14 års alderen. Der er imidlertid i lovforslaget givet væsentlige tilskyndelser til oprettelse af 8. klasser og til deltagelse i 9. klasser; jeg håber, at det tilbud, der her gives børnene og deres forældre, må blive benyttet i videst mulig udstrækning, og at der fra erhvervslivet vil blive vist påskønnelse af den videregående uddannelse, som børn, der vælger 8. og 9. klasserne, vil tilegne sig. Jeg håber også, at skolemyndighederne vil vie undervisningen af de børn, der ikke går i realafdelingen, al mulig opmærksomhed og ikke være karrige med midler, der kan effektivisere denne undervisning. Jeg ved, at statskonsulenten for folkeskolen, K. Helveg Petersen, ser en meget stor opgave i, at de nye muligheder for undervisningen af disse børn udnyttes til bunds. Jeg føler mig overbevist om, at der herved skabes bedre balance mellem den teoretiske undervisning, der fører frem til realeksamen, og den mere praktisk betonedede undervisning, der forbereder til lærepladser i erhvervslivet. Netop 8. og 9. klasserne vil kunne fastholde og udbygge børnenes dansk- og regnekundskaber, der ofte svækkes i det par år, der nu hyppigt går fra børnenes udgang af skolen i 14 års alderen til deres